

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами!*

**III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція**

**«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

м. Мукачєво

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет
ім. Володимира Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша
(м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

Тези доповідей
III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

28 жовтня 2022 року

Мукачево 2022

УДК 338.486:91(477:4)(043.2)
М 58

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)*

Відповідальний за випуск – доктор географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., проф. (голова); Смочко Н.М. – д.геогр.н., проф. (заст.гол.), Лужанська Т.Ю. – к.геогр.н., Папп В.В. – д.е.н., проф., П'ятка Н.С. – к.е.н., доц., Кочан В.М. – к.філос.н., ст. викл.; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, магістрантів, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні аспекти суспільно-географічного розвитку туристичної галузі у контексті інтегрування України в європейський економічний простір.

М 58

Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022.– 125 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Погляди редколегії не завжди збігаються з позиціями авторів.

© Мукачівський державний університет, 2022

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ГЕОГРАФІЇ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

У географії, як і в інших науках постійно розвиваються два процеси – диференціації та інтеграції. У результаті процесу диференціації постійно ускладнюється внутрішня структура географії, з'являються нові перспективні напрями її розвитку. Однією зі спеціальних географічних дисциплін і є географія туризму, яка вивчає багатовимірно природно-соціально-економічні процеси.

Географія туризму – відносно молода науково-практична галузь географії. За внутрішньою сутністю вона є суспільно-природничою наукою. Тому у своєму розвитку вона орієнтується на теоретико-методологічні здобутки фізичної та суспільної географії та їх окремих складових частин.

Географія туризму – суспільно-природнича наука, яка вивчає просторові (регіональні) закономірності виникнення, формування, функціонування, розміщення і територіальної організації туристичних просторово-часових утворень [3, с. 60].

Географія туризму знаходиться у двох площинах наукового пізнання – природній і суспільній. Вона охоплює широке коло питань, що стосуються просторових аспектів розвитку туризму, туристичної індустрії, туристичного освоєння простору [3, с. 62].

Польські географи Я. Варшинська й А. Яцковський у праці «Основи географії туризму» (1978 р.) дотримуються думки, що термін «географія туризму» – дещо краще визначення, ніж «рекреаційна географія», а саму науку «Географія туризму» з її завданням і предметом дослідження вважають «міждисциплінарною та синтетичною, розміщеною на пограниччі природничих, економічних і суспільних наук, і це дає підстави трактувати її як окрему географічну дисципліну» [2].

Географія туризму – дисципліна, що вивчає країни і регіони, які являють інтерес для туризму. Специфічний підхід географії туризму, що відрізняє дану дисципліну від інших напрямів географії, полягає в тому, що її цікавить не комплексне дослідження природи, населення і господарства тієї або іншої країни і не встановлення характеру взаємодії між людським суспільством і географічним середовищем, а вивчення і опис тих особливостей природи, клімату, ландшафту, флори і фауни країни, які роблять її привабливою як туристський об'єкт.

На наш погляд, географія туризму дуже тісно пов'язана з країнознавством та краєзнавством, які також є географічними дисциплінами. Саме країнознавство збирає, аналізує та узагальнює дані щодо конкретних територій та встановлює, як виявляються на них загальні закономірності, властиві фізичній та економічній географії.

Відомий географ-країнознавець Микола Миколайович Баранський, який сформулював завдання та методологічні основи країнознавства, вважав, що саме країнознавство має включати широке коло питань, що стосуються природи, історії, господарства, культури та політики країни. У статті «Країнознавство та географія фізична та економічна» М.М. Баранський вказує, що при створенні країнознавчих робіт виникають дві основні методичні проблеми: відбір фактичного матеріалу та ув'язування його між собою [1].

Проводячи короткий філософський аналіз проблем географії туризму, слід зазначити, що проблеми цієї спеціальної наукової дисципліни здебільшого схожі на проблеми інших наукових дисциплін. Але, на наш погляд, серед існуючих проблем насамперед необхідно приділити увагу наступним:

- проблема самоідентифікації;
- проблеми освіти, науки, управління;
- проблема самоорганізації;
- проблема напрямів розвитку в сучасному світі.

Проблема самоідентифікації є важливою для будь-якої науки, але, на наш погляд, її необхідно розглядати в історичному контексті. Особливо це актуально для географії, яка є однією з найдавніших, визначавши на різних етапах людського розвитку не лише напрямки, а й темпи та перспективи розвитку. Відповідно до Ю.Г. Тютюнник, «Географія принципово орієнтована на множинність як метод і факт (предмет дослідження), а не на загальності, єдиності, універсальності, цілісності тощо» [4, с. 50].

В останні десятиліття в філософії почав розвиватися новий напрямок – філософія складності. Дослідження великих систем показує, що саме «складність» визначає їх особливості найбільш універсальним способом, а в складних системах до мети веде не один шлях, а безліч альтернативних шляхів, кожен з яких має свої позитивні та негативні сторони. Проблема полягає у формуванні мети, враховуючи багаторівневість об'єкта дослідження чи проекту, та пошуку оптимальних шляхів для її реалізації. Важливим у географії є поняття «інформація», яке також має багатопланову структуру. Загалом це поняття має безліч значень, а в узагальненому сенсі інформація – це будь-який стан руху в навколишньому світі незалежно від його природи, який може сприйматися спостерігачем. В залежності від сфери діяльності це поняття має конкретизуватися, а також визначатися напрями та методологія його використання.

Таким чином, як сама географія як наука, так і її розділ – географія туризму, має безліч філософських аспектів, розробка яких сприятиме розвитку науки в методологічному плані.

Список використаних джерел:

1. Баранский Н.Н. Страноведение и география физическая и экономическая. *Известия ВГО*. 1946. № 1-2.
2. Кузик С. П. Географія туризму: навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 271 с.

3. Смаль Ігор. Географія туризму : навчальний посібник. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. 576 с.

4. Тютюнник Ю.Г. Філософія географії. Київ: Издательсько-печатний комплекс Університета «Україна», 2011. 204 с.

УДК 911.3

Наталія СМОЧКО

*доктор географічних наук, професор
Мукачівський державний університет, м. Мукачево*

Тетяна СЕМУРНИК

*здобувачка спеціальності 106 Географія освітнього ступеня Магістр
Мукачівський державний університет, м. Мукачево*

СУЧАСНІ МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН ВОЄННОГО ЧАСУ

Масштабність сучасних міграційних процесів і значимість тих соціальних, економічних, демографічних та інших змін, які вони вносять в життя країн та народів, потребує всестороннього дослідження цього феномена [1].

Німецький філософ Хаймо Хофмайстер побачив у війні феномен життя. Життя саме в єдності. Єдність – поняття, що має декілька значень, а саме – тісний зв'язок, згуртованість, цілісність, неподільність; поєднання в одному цілому, нерозривність зв'язку; схожість, цілковита подібність; спільність чого-небудь, зосередженість чогось в одному місці. Фундаментом для національної єдності мають стати демократичні цінності з візією спільного майбутнього [4].

Слюсаревський М. та Блинова О. у своїх наукових дослідженнях окреслили проблемний простір соціальної психології у вивченні міграційних процесів:

- вплив зміни місця проживання або працевлаштування людини на її соціальний статус у нових умовах (зміна галузі праці, соціального стану, рольових позицій тощо);
- психологічні проблеми соціальної мобільності та соціальної стратифікації;
- вплив на міграційну мобільність віку, статі, соціального походження, освіти, професії, кваліфікації, соціального статусу, національності тощо;
- динаміка особистісних настановлень, преференцій у свідомості та поведінці потенційних мігрантів;
- вплив старого і нового соціального оточення та референтних груп на міграційну поведінку індивідів і соціальних груп, на інтереси, очікування індивідів у зв'язку зі зміною місця працевлаштування і проживання;
- специфічні закономірності перебігу міграційних процесів, загальні та особливі характеристики міграційної поведінки, соціально-психологічні механізми їх регулювання;
- соціально-психологічна та етносоціальна інтеграція та адаптація мігрантів у новому соціумі;
- самоідентифікація мігрантів, у тому числі національна, можливі шляхи

7. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ШЛЯХ ДО УСПІХУ В ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ.....	87
Гладкий О. Новітні мультимедійні та ІТ технології для організації діяльності туристичного підприємства.....	87
Зеленська Л. Куруми як екскурсійні об'єкти в науковому, освітньому і пізнавальному туризмі.....	89
Казаков В., Пацюк В. Зміст екскурсій індустріальної тематики.....	90
Лепкий М., Подоляк В. Інтегрований підхід до реалізації регіональної програми розвитку туризму.....	93
Любіцева О., Сировець С. Прогнозування використання новітніх інформаційних технологій в сфері туризму.....	95
Медвідь Л. Картування як інструмент вивчення культурних та туристичних локацій.....	98
Смочко Н., Яцук В., Шеремета А. Успішні кейси діджиталізації суспільства та економіки України у воєнний час	100
8. ФІЛОСОФІЯ, СОЦІОЛОГІЯ, КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТУРИЗМУ	102
Котубей В. Історико-культурний феномен туризму.....	102
Кочан В. Філософські аспекти географії туризму України	104
Смочко Н., Семурник Т. Сучасні міграційні процеси як соціальний феномен воєнного часу	106
9. ТУРИСТСЬКА ОСВІТА ТА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	108
Бейдик О. Структурно-логічні моделі в туристській освіті та регіональному розвитку туризму.....	108
Белікова М. Особливості вивчення екскурсознавства та музеєзнавства в професійній підготовці майбутніх фахівців з туризму.....	111
Ільтьо Г., Лужанська Т. Особливості впливу соціокультурного простору на формування і розвиток особистості.....	114
Кочан В., Пеняк П. Аксиологічний підхід до формування професійної компетентності в майбутніх фахівців сфери туризму у процесі викладання професійно-орієнтованих дисциплін які мають філософську основу.....	115
Смочко Н., Капац О. Гейміфікаційні технології в процесі викладання географії.....	119

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>